

Aan Dienst Stadsbeheer afd. ORG

Den Haag, 30 augustus 2014

Naar aanleiding van het ingebrachte laatste document (2 juli 2014) m.b.t. het restauratieplan voor Oosterbeek heeft de AVN een aantal opmerkingen en aanvullingen.

- Het restauratieplan is uitsluitend uitgegaan van historische landschapswaarden
- Er is geen natuurwaarde onderzoek gedaan. Met name voor oude bomen is dat van belang. Er zijn beschermde fauna-doelsoorten die afhankelijk zijn van deze oude bomen
- Er is ook niet meegewogen dat Oosterbeek een belangrijke ecologische bosschakel is in de verbindingzone kust-achterland (die eekhoornbrug is daar om die reden aangelegd)
- Er is wel een vitaliteits-onderzoek naar de bomen gedaan, maar de uitkomst daarvan wordt ruim geïnterpreteerd in negatieve zin. In dit rapport worden alle oude eikenbomen slecht genoemd, terwijl het VTA-rapport uitgaat van slechts enkele slechte exemplaren en een aantal met een verminderde kwaliteit. Bij discussies met het bedrijf bleek bovendien dat men ervan uitging dat de lanen als statige parklanen moesten worden beschouwd.
- In het laatste document missen we de AVN-inbreng van het onderzoek van bureau Schulting (slagingskans laanverjonging zomereik) en tevens de toegezonden AVN termijnvisie

Tijdens de overleggen zijn een aantal statements aangevoerd die pleiten voor kap van de oude eiken. De statements zijn lang niet allemaal goed onderbouwd.

- **Zo zouden de bomen "slecht" zijn**
(niet waar, zie de uitkomsten van het VTA-onderzoek)
- **De bomen hebben veel dood hout**
(achterstallig onderhoud en is inmiddels verwijderd)
- **De kronen zijn klein**
(Dat is logisch, want de laanbomen staan dicht op elkaar en hebben niet de ruimte om uit te groeien)
- **De lanenstructuur is aan een opknappbeurt toe**

(Dat is waar, maar daarvoor hoeven geen bomen te worden gekapt. Van begin af aan is over inboeten gesproken)

- **Herstel jonge laanstructuur is fraaier**
(Het is maar zeer de vraag of die jonge bomen het redden temidden van een hoog bos. Dat dit niet zo is, wordt duidelijk in het onderzoek van de AVN: brede stroken zullen dan vrijgesteld moeten worden)
- **Gemeente is verantwoordelijk voor risico vallend hout**
Dat is waar, maar eikenhout is erg taai en valt niet zomaar om. In het hele bos is nog geen laaneik omgevallen gedurende de laatste stormen.
- **“Op mijn recreatie-eiland zijn laatst ook zomaar bomen omgevallen” uitspraak Johan Plug**
Subjectief en niet relevant, want dat bleken geen eiken en het betrof veengrond
- **Hoge grondwaterstand geeft oppervlakkige wortelgroei**
Dat is maar gedeeltelijk waar. Het grondwater staat minimaal op 60 cm, maar op veel plekken zit het dieper. Voldoende droge grond voor goede beworteling
- **Het valt ook op dat het “off the record” advies van Stichting In Arcadië om de lanen in zijn geheel te verjongen gretig wordt overgenomen.**
Peter Verhoeff zei er tijdens de wandeling gelukkig wel bij dat hij op dit aspect geen verstand van bomen heeft. Maar die uitspraak staat weer niet in het document. In het rapport van In Arcadië staan opmerkingen over de kwaliteit van de bomen zonder dat eigen onderzoek werd verricht; vermoedelijk heeft men de opinie van de gemeente overgenomen.

Er zijn ook argumenten aan te voeren om de oude bomen te koesteren

- Zomereiken kunnen zeer oud worden; het zijn taaie bomen met een zeer lange levensduur
- Oude eiken bieden huisvesting aan honderden organismen. Dat in tegenstelling tot jonge bomen (Jansen et al, Bosbeheer en biodiversiteit, 2008, pag 192)
- Eiken zijn pas na 70 jaar maanbaar. Dat wil zeggen dat ze dan pas goed vrucht dragen (Den Ouden et al, Boscologie en bosbeheer, 2011, pag 104)
- Eekhoorns zijn afhankelijk van oude bomen vanwege de mast van eiken en beuken als voedsel en holtes voor nestgelegenheid. Er is nog steeds een behoorlijk eekhoornbestand in Oosterbeek aanwezig en SBB weet te melden dat er onlangs twee exemplaren gebruik hebben gemaakt van de eekhoornbrug. 2014 is uitgeroepen tot “Jaar van de Eekhoorn”, extra reden om hun habitat te sparen.
- De overgebleven bomen staan al meer dan 150 jaar op korte plantafstand van elkaar en de meeste overblijvers doen het nog steeds goed. Na de opknapbeurt is er zelfs weer nieuwe vitaliteit te bespeuren.
- Bomen staan stabiel en recht.

- Jonge eiken hebben veel licht nodig (Schulding, rapport AVN, 2014).
- Er is een hoog risico op uitval van jonge aanplant bij onderstandige plantplaats.
- Elders in het terrein is veel uitval bij jonge eiken. Ook na enkele jaren.
- Jonge aanplant heeft überhaupt veel verzorging nodig.
- In de tijd van Zocher waren er tuinlieden die voortdurend aan onderhoud deden. En was het niet de bedoeling van Zocher om bomen oud te laten worden?

Onderhoud en duurzaamheid

Het succes van het herstel van het landgoed is zeer afhankelijk van het onderhoud. Indien Den Haag alleen extra budget heeft voor aanleg en niet voor onderhoud, dan verwaarloost het landgoed direct weer. Het landschaps/tuindeel vraagt om zeer regelmatig onderhoud door mensen met kennis van zaken.

Resumé

Deze reactie wil de AVN officieel inbrengen in de begeleidingscommissie Clingendaal/Oosterbeek met het verzoek om het ook op te nemen in het visiedocument dat naar de gemeente Wassenaar wordt gezonden. Indien verzending reeds heeft plaatsgevonden verzoeken we om deze reactie na te zenden.